

PETRIK Iván

Kittenberger-hatás

(Érdemes felidézni)

Érdemes felidézni annak az ír férfinak az alakját (innen ugyanis a Callum-hatás elnevezés), aki részegen tért meg otthonába egy metsző szelekkel összevagdostott csillagtalan éjszaka Corkban (a Curraheen Road környékén). A kulcsát ráadásul elvesztette, a feleségével viszont csak reggel szeretett volna veszekedni, ezért jó ötletnek tűnt, hogy nem ébreszti föl a szokatlanul fehér bőrű és minden apróságra a megszokhatónál kicsit idegesebben reagáló Emilyt, és inkább bemászik az ablakon. Sajnos olyan utcában lakott, ahol a házak majdnem teljesen egyformák, annyira mindenképpen, hogy részegen elég nehéz megkülönböztetni őket. Hát igen, a szomszéd ház spádjába mászott be, összetörve néhány befőttes üveget, és nem kis riadalmat keltve a csörömpöléssel. Ebből pedig az következett — teljesen logikusan —, hogy felborult és elsüllyedt a Black Canvas benzinmotoros katamarán a Dél-kínai-tengeren. Valós és közvetlen összefüggés állt fenn a két dolog között, részletesen megírták a Kurírban az ezredforduló környékén, egy olyan cikkben, amit csak várakozás közben olvas az ember. Akkor is csak azért, mert egyébként felrobbanna valami alattomos indulat hatására, amit természetesen a teljesen értelmetlen várakozás vált ki, de egy távoli, mondjuk egy corki történet, amely a Dél-kínai-tengeren végződik (bármennyire is valószerűtlen) szinte észrevétlenül semlegesít.

És ha már itt tartunk, mármint a valószerűtlenségénél. Szabó János a losonci 23. gyalogezred katonájaként a Sztorozsevoje, Uriv, Scsucyje vonal mentén harcolt egy Don nevű folyó közelében (azaz nevezhetnénk akár Szabó János-hatásnak is, de Don-hatásnak nem). Minden harmadik napon ő vitte az utánpótlást a zászlóaljához a tűzvonalba. 1942. december végén egy alkalommal rossz zsákokat kapott fel, és elvitte az egész ezred teljes havi cigaretta ellátmányát. Szilveszterkor a Theba kesernyés füstje borított a be az állásaikat. Ebből pedig logikusan következett, hogy Áron a század vége felé egy két szoba hallos lakás birtokába jutott egy kései Bauhaus épület harmadik emeletén (ötös ajtó). Ezek után talán nem lep meg senkit az az állítás, hogy ha nem sztrájkolnak 1999-ben a Schiphol repülőtéren a légi irányítók a 2000-es pánik miatt, akkor Áron nem sétál végig egy kisállathordozóval (amely egy szürke karthauzi macskát rejtett) az Andrásyn, vagy ha végigsétál, az már alig-alig valószínű, hogy befordul a Csengery utcába a Hunyady téri piac felé. Ehhez azonban kötelező hozzátennünk, hogy ha nincs a Bata cégnek Szingapúrban gyára a háború előtt, akkor valószínűleg biciklivel megy a Csengeryn, a csomagtartóra erősített macskahordozóval. De volt gyára Szingapúrban a Bata cégnek a háború előtt, ezért gyalog ment, baljában cipelve a macskahordozót. Így tehát a macskával együtt ért el a Csengery fodrászat, pontosabban fodrászszalon és hajstúdió vörös szőnyeges bejárata elé. Ott viszont már nem tekinthetett el attól a tényről, hogy ha a Balogh fivérek 1920-ban nem alapítanak lakatosműhelyt Úriújfalun, akkor 78-ban, tehát vébé-ében, megázik Püspökladányban Várhegyi Antal, és akkor talán nem egy fodrászat előtt lépdél el, hanem mondjuk egy biobolt vagy egy söröző előtt. Ennek kapcsán pedig nem kell bizonygatni, hogy ha Erzsébet királynőt nem 1952-ben koronázzák meg, hanem tényleg 1953-ban, akkor Áronnak fogalma sem lenne arról, ki ül a fodrászat kényelmetlen kistofeleinek egyikében. És azt sem tudná, mi az az Atkins-diéta.

Aztán (már a fodrászszalon és hajstúdió után) egy kislány azt mondta neki: „Ancsához jössz, Gábor?”, miközben egy túlméretezett kaput tartott vissza attól, hogy becsapódjon. Ez bizonyosan nem történik meg, ha Esterházy Miksa nem tér haza Washingtonból 1875-ben. Ráadásul (öntsünk tiszta vizet a pohárba), ha Ariadnét érthetetlen módon nem hagyják Naxoszon, akkor Áronnak nem kellett volna a macskával foglalkoznia. Azaz nem kellett volna azon a napon elhagynia a Szent István körüti lakását, nem kellett volna elvillamosoznia az Oktogonig, ott gyalog nekivágnia az Andrásy útnak, aztán befordulni a Csengery utcába, hogy találkozzon Kisrigóval, azaz a kisebbik Rigóval, Danival.

A virágbolt helyén nyílt kávézóba beszéltek meg a találkozózt. A Hunyady tér, Csengery utca, Szófia utca sarkáról átnézett a túloldalra. Mert onnét már látnia kellett Kisrigót. Pont szemben, a kávézó előtt tényleg meglátott egy várakozó alakot. Szép szőke haja kicsit kócos, és jól látszott, hogy sírt, és az is, hogy különös gonddal öltözött fel aznap. Egyrészes fekete ruha, leheletfinom harisnya, magas sarkú cipő, ékszer, napszemüveg.

A sminkje tökéletes, kihangsúlyozza a szépségét, nem elnyomja. Még nem vette észre Áront, de nem baj. Elindult felé, át a Csengery utcán, bal kezében a kulcs.

De nem. Nem, nem, nem, nem. Ez nem Kisrigó. Rigó Dániel férfi, vele egyidős, alacsony, barna. Szarukeretes szemüveg, amelyet nélkülözhetetlennek tart „könyves” foglalkozásához (nem olvassa, adja-veszi őket). Karakteres, vagy mondjuk inkább így: csúnya vonások. Nem. A Hunyady téri kávézóban Ancsával találkozott. Akkor adta vissza a kulcsokat, vagy mi. Ha minden igaz. És miért ne lenne az? Tényleg, miért is?

(Az ezredfordulóra)

Az ezredfordulóra készültek, éppen kitörőben volt az informatikai válság, ha az ilyesmi kitörni szokott egyáltalán, és nem egyszerűen besettenkedik az életünkbe, mint az acetonos szájszag vagy a rossz jegyek, vagy a PIN-kódok szövevénye és a felhasználóhely-azonosítás meg a kéretlen levelek. A slágerlista élén pedig..., ki a francot érdekel, hogy mi volt. Áron akkorra már lezárta magában a XX. századot, ami nagyjából azt jelentette, hogy végleg felhagyott a kordbársony zakók, aztán a kordbársony nadrágok viselésével, tehát lezárta az életében azt a korszakot, amikor idősebbnek akart tűnni annál, mint amennyi valójában volt. Elsősorban is azért, mert elérte azt a kort, amikor már inkább fiatalabbnak szeretett volna látszani. Ráadásul az arra vonatkozó tudás, hogy 1999-ben ki vezette rövid ideig a slágerlistát, közvetlen összefüggésben állt azzal, hogy fegyveres összecsapásokról érkeztek hírek Észak-Venezuelából, ami pedig kihatott a kordbársony szövetek megítélésére.

A Szent István körúton lakott, ez az az út, ami a szigeti hídtól egyenesen bevezet a pályaudvarhoz és a ronda sötétüveg palotához (ja igen, Budapesten), ami talán áruház, talán egy modern börtön, rémálmok háttérgrafikája mindenesetre egy olyan időből, amikor a kezdetleges videójátékok belvilágát még szépnek találták. Amikor odaköltözött, pár utcányi távolságon belül került a Tam-Tam klub és a Szilvakék Paradicsom, még gyalog érte el a Szlovák és a Fehér Gyűrű sörözőt, továbbá (tárguló körben) villamossal a Calgarit, barát nője virágos lakását és az egzotikus illatú kungfu edzőtermet, villamos-busz párosítással a hideg fényű könyvtárszörnyet, amit azért többször látott kívülről, mint belülről, és a Golden Age lemezboltot (bár azt nem sokkal később bezárták), villamos-metró-troli kombinációval a Star Wars Rajongói Klub helyisége alatt a falba mélyesztett Nepomuki Szent János szobrot (amit rendszerint meglátogattott, ha pénzre volt szüksége, elsősorban is azért, mert a klubot működtető bátyjára mindig számíthatott, de szerette ezt a szent közbenjárásának betudni). És így tovább. Bár alapvetően, ahova lehetett, biciklivel ment.

Bármennyire is el akarta kerülni, megtudta, hogy ki vezeti a slágerlistát. Csabi ragaszkodott hozzá, hogy meghallgassa Britney Spears Baby, one more time című számát, és nem lehetett eltéríteni ettől a szándékától. Hiába a tökéletesnek tetsző érv.

— Nem érdekel.

— De hát ő vezeti a slágerlistát. — Méltatlankodott Csabi, miközben éppen összeszerelt egy televíziót.

— Akkor végképp nem érdekel, és nagyon remélem, hogy nem fogok emlékezni a nevére, már a következő pillanatban sem. Vagy hát ez egészen biztos.

— Britney Spears.

— Gonosz egy szarházi vagy...

— Csak egyszer hallgasd meg.

— Nem. Zajártalomban fog elpusztulni az emberiség.

— És te csak annyit tehetsz, hogy megválogatod, mi pusztít el. Pont ezért kellene...

— Nem.

— Nem fordulhatsz el mindentől. Nem is tudsz. Nézd, a csapból is ez folyik.

De nem a csapot nyitotta meg, hanem (mivel éppen befejezte a beállítását) a televíziót kapcsolta be. És persze nem Britney Spears tűnt fel a képernyőn, hanem fegyveresek terepszínű ruhában, Puerto Viejo térségében. A háttérben, pálmafák alatt egy kordbársony zakós férfi tűnt ki a fegyveresek közül. Összekötözve éppen feltuszkolták egy teherautóra.

— Te — kezdte újra Csabi —, hol van a kordbársony zakód?

Áron végre ki tudott préselni magából némi érdeklődést, és elmosolyodott.

— Ha megtalálod, a tiéd.

A lakásból már elszállítottak minden mozdítható holmit, így ez a kijelentés talányosabb volt annál, mint amennyire elsőre tűnt. Csabi, mintha nem pont ezért, bement a hátsó szobába, hátha ott még talál egy szekrényt. Áront ez már nem nagyon érdekelte, kilépett az ajtón, és elindult a folyosón a lift felé.

A Kurír szerint azért süllyedt el a Black Canvas benzintoros katamarán, mert megfélemlkeztek róla, és nem költöztek a fenntartására. Elhanyagolták, az állapota teljesen leromlott. A kikötői nyilvántartásba tulajdonosként a Corki Rotary Clubot vezették be, amelynek a működésében súlyos zavarok álltak be azáltal, hogy elnöke, Sean Regneacky lemondott egy kínos botrány következtében. Lefotózták ugyanis félig ruhátlanul egy csilagtalan éjszakán, amikor a hazatérő férj elől menekülnie kellett a szeretője házából. Ehhez közvetlen köze volt Callum Johnsnak, aki az eseményekről mit sem tudó, távollevő férj helyett azon a bizonyos estén tévedésből a szomszéd lakásába mászott be. A Callum-hatás bizonyítottan működik. Áron ezt érezte meg, amint kilépett lakása ajtaján, mert mindent, amit aznap tett, valamiképpen annak tudta be, hogy Csabi meg akarta neki mutatni Britney Spears... Nem. Hogy megírta valaki ezt a számot, amit meg akart neki mutatni... Nem. Hogy megszületett az a valaki, aki megírta ezt a számot. Iowában persze, valahogy az ilyen emberek, akik bemerészkednek egy budapesti elbeszélésbe dalszerzőként, mindig Iowában születnek. Des Moines-ben például, amely városon Kerouac is átrobogott annak idején, jóval korábban persze, mint ahogy a dalszerzőnk megszületett, majd

bemerészkedett egy budapesti elbeszélésbe. A neve legyen: Ian Robertson. Nevezhetnénk tehát akár Robertson-hatásnak is.

Szabó János révén egy szakasz napokon keresztül annyit dohányzott, amennyit akart. A békeidőben láncdohányos Gerzson Mátyás (aki majd mégsem tüdőrákban vagy dohányzás kiváltotta szívélgtelenségben hal meg, hanem egy üzemi balesetben a Láng Vagon- és Gépgyárban 1965. augusztus 13-án) a frontszolgálat alatt nem szívhatott annyi cigarettát, amennyit szokott. Persze ezt érezte a legkisebb bajnak akkor, de azért az a pár nap, amíg tele volt a zsebe erős Theba cigarettával, élesen belevódott az emlékezetébe. A cigarettát szerző Szabóról sem feledkezett meg, annak ellenére, hogy az összeomlás után elvesztették egymást. Szabó végül felkeveredett arra a vonatra, ami az ezred maradékait visszavitte Losoncra (a nagy veszteségek miatt nappal nem merték lebonyolítani az érkezést, ezért éjszaka futott be a szerelvény a pályaudvarra), Gerzson nem. Csak három év hadifogság után érkezett haza. Mindenesetre, amikor a 40-es évek végén Szabó Pestre költözött, már ő is a fővárosban lakott. Szabó egy fészterben élt Hidegkúton, onnan járt be minden nap Budára. Gerzsonnal a János Kórházban futottak össze, Szabó akkor ott dolgozott fűtőként, Gerzson felesége pedig ott szület. Azonnal megismerték egymást. Később Gerzson bemutatta a húgát Szabónak, akit Szabó aztán el is vett feleségül, és a Gerzson család Szent István körüti lakásába költöztek. Amit aztán az unokájuk (Szabó Imola és Áron István legkisebb fia: Gábor) örökölt, és ahonnan az informatikai válság kitörésének idején, Britney Spears slágere helyett észak-venezuelai fegyverek ropogását maga mögött hagyva, kilépett a folyosóra, és elindult a lift felé, hogy aztán villamossal elmenjen az Oktogonig, onnét pedig gyalog elinduljon az Andrásyn.

A Schiphol repülőtéren a légi irányítók sztrájkja miatt csak jelentős késéssel indultak a járatok. Ferenczi Dalma Amszterdamban ragadt, ezért a húgát kérte meg, hogy menjen el a Balzac utcai Kedvencek Etetője Kisállat Panzióba, és hozza el a macskáját, amit két héttel korábban ott helyezett el. Lili el is ment a macskáért, de nem vitt magával kisállathordozót, így macskát kézbe véve, magához ölelve sétált el (egy kölyök karthauzi macskáról volt szó). A Tátra utcában azonban kisebb baleset érte. Már az első pillanatban sem tűnt különösebben veszélyesnek, ahogy fellökték, de Lili megijedt, és nagyot sikított. A táskája leesett, a macska kiugrott a kezéből, és elinalt. Mire észbe kapott, már nem látta sehol. Ehhez hozzátartozik, hogy Áron nem akarta lemondani a minden évben ezen a napon tartott Miguel-égetést, ami a barátaival közösen kitalált és minden évben szertartásosan végrehajtott, kissé röhejes akció volt. Ezért Kisrigót kérte meg (akinek foci közben meghúzódott a bal lába, és nem tudott velük menni), hogy engedje be a lakásába a költöztetőket, akik az eladott bútorait szállították el. (Egyébként sem szívesen asszisztált ehhez. Nem mintha fájt volna értük a szíve, de jó lehetőségnek tűnt egy kissé látomásos volt-nincs helyzetbe beleugrani.) Kisrigó el is intézett mindent rendben, aztán megvárta, amíg Áron hazaér, elmeséltette vele, mi történt a Nagy-Kevélyen, csak aztán

indult haza. Ő akadt rá a körúton ijedten szaladgáló macskára. Begyűjtötte, és visszaszaladt vele Áronhoz azzal, hogy vigyázzon rá, amíg érte nem jön másnap. Kisrigó persze nem jelentkezett. Ezért határozta el, hogy ő (Áron) viszi el neki az állatot. Tehát, amikor fegyverropogás zajától kísérve kilépett az ajtón az üres lakásból (ahol az új tulajdonos beismerve civilizációja vereségét első bútoradarabként egy televíziót szerelt össze), bal kezében egy macskahordozót cipelt, s benne egy sűrű karthauzi macskát. Így villamosozott el az Oktogonig, és így indult el az Andrásyn, és így fordult be a Csengery utcába. Mert befordult a Csengery utcába, és megállt egy pillanatra a bábkészítő műhely kirakata előtt. Aztán észrevette, hogy a bábkészítő jön ki cigarettázni az utcára. Ha először látja (és éppen arra gondolt, milyen jó lenne először látni mindent), nem mozdul, sőt talán felébred benne valamiféle érdeklődés a fura fazon iránt, aki a hülye csapzott frizurájával, különös, kockás trapéz nadrágjában, kifakult, fekete pólójában úgy nézett ki, mintha egy lenne az általa készített bábok közül. Persze, ha először látná, fel sem merülne benne, hogy észrevette és hozzá indul, még csak az sem, hogy talán cigarettázni jön ki az utcára. De sajnos Áron történetesen nemcsak azt tudta biztosan, hogy cigarettázni jön ki a bábkészítő, hanem azt is, hogy Lacinak hívják, és azt is, hogy alighanem 100-as Marlborót vesz majd elő, és egy félmeztelen női alakot formázó, ezüst öngyújtót, amelynek a bal melle megnyomásakor láng tör elő a jobb melléből. (És sajnos azt is tudta, hogy Laci ezt Rómában kapta ajándékba, és sajnos azt is, hogy kitől.)

Eugen Stráussler Szingapúrban élt feleségével és gyerekeivel, és a Bata cég ottani üzemében dolgozott a II. világháború kitörésekor. Eugen azonban 1941-ben meghalt, özvegye pedig másodszor is férjhez ment. Gyerekei felvették mostohaapjuk (a brit gyarmati hadsereg tisztje, Kenneth Stoppard) nevét. Tomás Stráusslerből így lett Tom Stoppard, majd ezen a néven hírneves drámaíró Angliában. A darabjait sikerrel játszották szerte a világon, így Magyarországon is. Gellei János (Áronnak nem közeli barátja, de azért elég jó ismerőse) az Árkádiát látta először a Katonában, aztán megnézte a Rosencrantz-filmet (a színdarabjából készült mozit Stoppard maga rendezte 90-ben), és ennek kapcsán esett le neki, hogy a Brazil forgatókönyvét is ő írta. Ezután már nem kellett sokáig várni arra, hogy kiragasszon egy Tom Stoppard-posztert a lakásában, aztán egy másikat a műhelyében (itt egy kicsit félreesőbb, de azért észrevehető helyen). Mindenesetre az ezredforduló környékén Gellei a legújabb Stoppard-darabra szóló két jegy boldog tulajdonosának mondhatta magát. Az előadást nemcsak a Stoppard-rajongása miatt nem akarta elmulasztani, hanem azért sem, mert sikerült rábeszélnie egy lányt, hogy nézze meg vele a darabot, és ez iránt a lány iránt, a barátainak legalábbis így fejezte ki magát, „érezmileg nagyon elköteleződött”. A probléma abból adódott, hogy éppen aznap tartották az évi rendes Miguel-égetést (baráti társaságuk szent szertartását), amelyre a Pilis hegység Nagy-Kevély csúcsán került sor. Mindenesetre késve érkeztek vissza a fővárosba, és Gellei János a HÉV-en úgy érezte, lehetetlen, hogy időben a színházhoz

érjen. A Margit hídnál leszálltak, de a négyeshatos baleset miatt éppen nem járt. Gellei tajtékozott. Áron azonban tudta a megoldást: rohanjanak át hozzá, ez kb. öt perc, ott Gellei felpattanhat Áron bringájára, azzal pedig még éppen odaér — bárhová. Így is lett. Gellei azonban a nagy rohanásban megfélekedezett a bicikliről. Arra sem emlékezett, a színháznál egészen pontosan hol tette le. Így tűnt el a budapesti éjszakában egy Rockrider víz, Rodi Scorpion kerék, Shimano váltó. Ezért aztán, amikor Áron a venezuelai harcok háttérzajában kilépett a lakásából, nem a kerékpártároló felé vette az irányt, pedig korábban szinte mindenhol biciklivel ment, hanem a villamosmegálló felé, aztán az Oktogonon gyalog indult a Csengery utca felé, igaz, így legalább fékezés nélkül megállhatott egy pillanatra a bábkészítő műhely előtt, de csak addig, amíg észre nem vette, hogy a tulajdonos elindult kifelé, mert akkor ijedten továbbindult.

Szűk száz évvel korábban Balogh Kálmán és öccse, Károly Úraiújfaluban elunta a lakatosmesterséget, és különféle kísérletekbe bonyolódtak. Ennek köszönhető, hogy elkezdtek foglalkozni egy összecukható esernyő gondolatával. El is készítették a prototípusát, ami aztán szép karriert futott be. Elterjedt az egész világon. Olyannyira, hogy Drahó Géza, a Püspökladányi Városi Tanács Művelődési Osztályának vezetője 1978-ban, tehát vébé-évben, tekintettel a borús időre, a vasárnapi focimeccsre magával vitte a Vajda utcai sporttelepre a sajátját. Nem kellett elővennie, aznap nem esett, az ernyő a kabátzsebben maradt. Másnap, azaz hétfőn látogatást tett a városban Várhegyi Antal miniszterhelyettes. Azzal a szándékkal érkezett, hogy megszüntetik a Hámán Kató Szakközépiskolát, és katonai kollégiummá alakítják. A Pártbizottságról a Városi Tanács épületébe akart éppen átmenni, amikor hatalmas zivatart kerekedett. Úgy tűnt, pillanatok alatt alaposan eláznak. A Művelődési Osztály vezetőjének a kabátzsebében azonban ott lapult az összecukható ernyője, amit ügyesen előkapva a miniszterhelyettes segítségére sietett. Amíg megérkezett a hivatali Volga, meghitt esernyőalatti kettesben duruzsolhatott Várhegyi fülébe, akiben komoly indulatok dúltak az eső miatt, és azért, mert a Volga nem akart feltűnedezni az utcában. Az esernyő miatt azonban szokatlan hálaérzet fogta el. Nem akkor és nem ott határozta el, hogy marad a szakképzés Püspökladányban, ez biztos, de ott bontakozott ki benne a Drahó Géza iránt érzett (később vadászatokban és csúnya ivászatokban megtestesülő) barátság csírája, amelynek a révén aztán Drahó elérte, amit akart. Az unokaöccse lett a szakközépiskola igazgatója éppen 1980-ban, amikor Varga Alexandra megkezdte a tanulmányait az intézményben. Az a Varga Alexandra, aki később mesterfodrászá vált, és mint ilyen a Hajkorona Bt. beltárgyává, majd a Csengery utcai bolthelyiség bérlőjévé. Ha a Balogh testvérpár kevésbé invenciózus, vagy mondjuk inkább az ölelő párna vagy a traktor fordítókörög kifejlesztése érdeklí őket, akkor Várhegyi megázik, nem köt barátságot Drahóval, megszűnik a fodrászképzés Püspökladányban, Varga Alexandrából nem lesz mesterfodrász, nem veszi ki később a Csengery utcai bolthelyiséget, és így Áron aznap, amikor lövések zajára hagyta el a lakását

egy macska társaságában, nem egy fodrászüzlet portálja mögött látja meg két ember sziluettjét. Ha meglátja egyáltalán.

Erzsébet királynővel az volt a gond... Pontosabban a királynővel nem volt semmi gond. A gondot Komáromy András jelentette, aki azt hitte, hogy tudja, mikor koronázták meg az öregasszonyt. Ő nevezte így, évekkorábban, a brit királyi család fejét. A fodrászatban ültek, a tévében az említett királyi család egy fiatalabb tagjának a temetését közvetítették. Miről beszélgethettek volna, mint róluk. Áron éppen csak beugrott a fodrászatba, nem akart ott maradni, de meghallotta az élesedő vitát. Komáromy ugyanis ragaszkodott az 1953-as évszámhoz. A nagyobbik Rigó gyerek: Kálmán, az 1952-eshez. Köztudott volt a környéken, hogy a nagyobbik Rigónak sosincs semmiben igaza, ez Komáromy magabiztossá tette. Egészen addig, amíg Áron oda nem vetette a napra pontos dátumot. Ez ellen nem lehetett érve. Aztán bemutatkoztak. És kértek még egy hajvágást. Amíg a hajvágásra vártak, Komáromy egyfolytában beszélt. Áron nem tudott mindenre odafigyelni. Kizárólag a következő témákra emlékezett később: Komáromy András vérzsírszintje, a lánya Atkins-diétája, (majd jóval később, külön:) Atkins-diéta, a szociáldemokrácia helyzete a skandináv államokban, nyírfakéregre írt oklevelek ugyanott. Végül Áron közvetlenül a búcsúzás előtt megtudta, hogy a konyhájukban (Komáromyékéban) a duguláshoz falat kellett bontani, de nem talált Komáromy kőművest, ezért maga ütötte ki a téglákat, de sajnos a vízvezeték-szerelő sem jelentkezett egy ideje, így most ott állnak kibontott fallal, rossz vezetékkel.

Ennek köszönhetően aznap, amikor fegyverropogás közepe elhagyta a lakását egy macskahordozóval, és elvillamosozott az Oktogonig, majd onnét legyalogolt a Csengery utcáig, és a bábkészítő műhely elől elsietett, felismert két sziluettet a fodrászat foncsorozott üvegportáljának a másik oldalán. Az egyiket Komáromyként azonosította. Hajvágásra várt.

Esterházy Miksa, miután hazatért diplomáciai küldetéséből, megalapította a Magyar Atlétikai Clubot. Nem sokkal később megszervezte az első sportversenyt is, azaz lényegében megeremtette a modern magyar sportot. A XX. század végén létrehozták a MAC jégkorongszakosztályát is. Józsa Miklós 1999-ben már három éve ott sportolt. A barátnője minden edzésére elment, és megvárta a fiút az edzés után. Meccsre nem járt. Talán a tömeget, talán a túl vehemens szurkolást nem bírta. Mindenesetre aznap, amikor Britney Spears kétes értékű dala helyett fegyveres konfliktusok zaját találták a tévében Áronék, áramszünet miatt megbénult az élet a jégcsarnokban. Majdnem egy teljes óra kellett ahhoz, hogy elhárítsák a hibát. Az edzés persze nem maradt el, csak csúszott. A kislány mégis megvárta Józst, azt kockáztatva, hogy elkésik a szolfézsórájáról. Nagyon sietett, így csak negyedórával ért később a Csengery utcába, ahol a szolféztanárnője, Halász Anna lakott. Miközben a hatalmas méretű kapuval küszködött, jobbra fordult az Andrásy felé, és felismerte azt a férfit, akivel többször találkozott mostanában a szolféztanárnőjénél. Megvárta, amíg egészen közel ér, de

megijedt attól a különös arckifejezéstől, ami a férfi arcára kiült. Minden más esetben természetesnek és egyértelműnek gondolta volna, hogy a másik is ugyanoda megy, ahová ő. Ebben az esetben azonban, ezzel az arckifejezéssel szembesülve, elbizonytalanodott. Ezért kérdezett rá, miközben az ajtót tartotta, nehogy becsapódjon.

— Ancsához jössz, Gábor?

De van itt még valami. Közismert, hogy Thészeusz Naxosz szigetén hagyta Ariadnét, miután elég sok energiát beleölt abba, hogy megszabadítsa Minotaurusz fogságából. Joseph Haydn egy kantátát szentelt a témának. Haydn élete során hosszú időt töltött egy dúsgazdag magyar család szolgálatában, Fertődön. Úgy tudjuk, ez a kantáta vitte Fertődre Lady Hamiltont, aki meg akarta szerezni a zeneszerzőtől a mű kéziratát. A Ladyt persze elkísérte Lord Nelson is. Ha már itt voltak, meghallgatták Haydn frissen komponált miséjét, a Missa in Angustiist, amit, talán csak váratlan kedveskedő gesztusként, Nelsonnak ajánlott. Azóta is jobbra Nelson-miseként emlegetik. Mindenesetre Halász Anna kezdő énekes korában, amikor még komoly karrierről álmodozott, többször is énekelte Haydn kantátáját. Ennek kapcsán értesült a fertődi látogatásról, Lady Hamilton egykori létezéséről és a Missa in Angustiis keletkezéséről. Ezért aztán, amikor az ezredforduló környékén felajánlották neki, hogy vegyen részt a mise nagyszabású előadásában, amelyre Fertődön került sor, nem mondhatott nemet. Igaz, hogy a kórus egyik tagjának betegsége miatt kellett beugrania helyettesíteni, de énekesi karrierjének újraindulását remélte ettől a fellépéstől. Áron pedig természetesen elment meghallgatni. Még akkor is, ha ezért a fiúnak le kellett mondania a találkozót egykori előfelvételis katonatársával és annak feleségével, akik éppen Pesten tartózkodtak, és szívesen meglátogatták volna. Áron nem nagyon bánta a dolgot, kiürülő lakása nem volt éppen alkalmas vendégfogadásra. Áron abban az esetben, ha nem tetszik neki egy nő (és ez ilyen eset lett volna), különösen, ha egy barátja feleségéről van szó, mindig túludvariakodja a dolgot. Szégyelli talán, vagy retteg, hogy észreveszik rajta, és ezzel megbántja a másikat. Mindenesetre lelkiismeret-furdalása támad emiatt, és eltűzött figyelemmel és érdeklődéssel veszi körül ilyenkor a — valószínűleg mit sem sejtő — asszonyokat. Szóval tartja őket, udvarol nekik, mindig és mindenhol rájuk mosolyog, és csak rájuk. Egészen biztosan ez történt volna Sárival is, akinek erős állkapcsa és karakteres orra és még a pulóver alól is érzékelhetően megmutató erős vállcsontja minden esetben megijesztette. Figyelmesen végighallgatta volna, mit mond a munkájáról, családjáról, egyáltalán az életéről. És akkor gyorsan kiderül, hogy a PetFan klub alapítója, azaz kóbor vagy megunt állatok megmentésén dolgozik főállásban alapítványi finanszírozásban. Így, ha történetesen nem mennek aznap Fertődre, és mégis meglátogatja őt rég nem látott barátja a feleségével, beszélgetés közben szóba kerül a karthauzi macska, és Sári egészen biztosan azonnal magával viszi. Azaz Áronnak később nem kell Britney Spears

hangja elől menekülve elhagynia egy macskahordozóval a lakását, és az Oktogon után a Csengerybe fordulva (elhaladva a bábkészítő műhely és a fodrászat előtt), a Szófia utca sarkáról átnézve a másik oldalra, az újonnan megnyílt kávézó előtt egy rá várakozó alakot keresni a tekintetével, és észrevenni egy kísért szemű, feltűnően csinos, szőke nőt.

De ez megint nem Kisrigó. Nem, nem, nem. A Callum-hatással valami baj van. Úgy tűnik, hasznavehetetlen. Mindig félresiklanak a dolgok. Nem lehet maradéktalanul ezzel a módszerrel értelmezni a világot. Vagy mégis? Vagy csak részben? Vagy igenis lehetne, csak gyöngék és felkészületlenek vagyunk az összefüggések pontos felismeréséhez?

Nem elhanyagolható a Callum-hatás szempontjából, hogy a Kurír három különböző cikkből gyúrta össze a hírt, és senki sem nézett utána, hogy hívták a Rotary Klub elnökét, és hogy minden kétséget kizáróan ki a tulajdonosa a Black Canvasnak, bár ami azt illeti, Callum Johns szomszédja tényleg Ella Line, aki... , de ez nem tartozik ide. Emily hófehér bőrét és vörös haját pedig Áron képzelte el, szó sem volt róla sehol. Vagy éppen ez lenne a Callum-hatás. Az tehát, hogy minden (vagy majdnem minden) mindig (vagy majdnem mindig) máshogy van.

(Mondjuk, Kolumbusz)

Mondjuk, Kolumbusz nem fedezte fel Amerikát, nem alapítottak államokat a kiirtott indiánok földjén, Lobkovitz János Károly ezért nem emigrált az egyik ilyen államba, így a Tátra utcai lakása nem maradt üresen, ahová nem költözött be Koller Viktória, és nem hozta létre a Kedvencek Etetője Kisállat Panziót, ahonnan nem vitték el azt a karthauzi kölyökmacskát, amelyek szerencsétlen körülmények összejátszása folytán elveszett. Azaz senki sem tudta magához venni, és így nem került Áronhoz.

(Akkor pedig)

Akkor pedig Áron az (éppen felmondott) albérletében vágta be az ajtót maga mögött a Bauhaus házban. Mert Gerzson, amikor a háború után összefutottak, keresztülnézett Szabón, mintha sosem látták volna egymást. Szabó pedig nem erőltette a dolgot. Ki tudja, mi történt azokban az utolsó szörnyű órákban. A folyosón még hallotta Britney Spears kísértethangját (a Baby one more time rettenetes zajhordalékát, te jó ég, mert a csapból is tényleg ez folyt), leszaladt a lépcsőn, a biciklitárolóból kitolta a biciklijét, és elkerekedett az Oktogonig, rákanyarodott az Andrásyra, majd tovább, befordult a Csengeryre. Itt leszállt, de elsietett a bőrdíszműves bolt előtt. Milyen jó lenne először látni, gondolta, és azt hinni, hogy bábkészítő műhely, és nem ismeri a tulajdonosát. Pedig ismerte, bár amióta Gellei (aki pár évvel korábban vásárolt, sőt elolvasott egy Leslie L. Lawrence könyvet, ami a barátainak a tudomására jutott, és ezután azzal bosszantották, hogy Lezlinek, majd egyszerűen Lacinak szólították) elhagyta az előző biciklijét, nem találkoztak sűrűn. Ezért aztán nem várta meg, amíg kijön a boltjából, és ezért sajnált szinte mindent, amit erről az emberről tudott. És biztos köze volt ennek

(mármint a bicikli elvesztésének) és távolról Tom Stoppardnak ahhoz, hogy Laci sem szólt utána, hanem hagyta, hogy tovább lépdeljen a Csengeryn, a söröző felé. Mert a Volga pontosan érkezett, és megszűnt Püspökladányban (vagy hova is való Szandra?) a fodrászképzés. Ezt az angol uralkodóház egyik tagjának az egész világon közvetített temetését figyelve szipogta el Áronnak, aki nem értette, hogyan áll ez összefüggésben egy temetéssel, de talán a gyász egyetemes valósága magyarázza. Saját elvesztett fényes sorsát gyászolta minden arra alkalmas pillanatban. Áron persze tolta tovább a bringát a Király utca felé. Elhaladt a kapu előtt, amelyen keresztül abba a lépcsőházba juthatott, amely Ancsa lakásához vezetett, de a bezárt hatalmas kapuról értelemszerűen nem az jutott eszébe, hogy a MAC jégkorongszakosztálya, éppen abban az évben, megszűnt. Kiért a Szófia utcáig, onnét átnézett a kávézó elé, ahol Ancsa kócos, szőke alakját vélte felfedezni. Már-már elindult felé, elszabadult benne valami napsütéshez hasonló öröm, hogy akkor most átrohan az úton, aztán mégsem lépett le a járdáról. De hiszen ez nem is ő — szögezte le magában, és elfordult a Szófia utcába a Körút felé.

(Áron viszont tényleg)

Áron viszont tényleg napra pontosan tudta Erzsébet királynő koronázásának a dátumát, Komáromy még az évet sem. Elképzelhető, hogy ez összefüggésbe hozható azzal a kétségtelen ténnyel, hogy Komáromy ideje nagy részét nem fodrászban, hanem sörözőben töltötte. Amikor Áron belépett a mindig nyitva álló ajtón, biccentett Komáromy felé, aztán kérdően nézett a pincérnőre, Varga Alexandrára, aki a mosdók felé intett. A mosdóból zaj szűrődött ki, lehúzott vécé, toporgás, csap fröccsenése, aztán nyílt az ajtó, és előcsoszogott Nagyrigó.

Áron csalódottan nézett rá.

— Öcséd?

Kálmán nem válaszolt, még csak nem is legyintett, azaz nem olcsó gesztusokkal, hanem jelenlétének a teljes súlyával fejezte ki azt, hogy neki ehhez semmi köze. Mármint ahhoz, hogy hol van az öccse. Nagyrigó néhány felmérhetetlen pillanatra megelevenedett szobra lett annak a gondolatnak, hogy csak egyikük élnek a földön, mert nem érdemes létezést arra pazarolni, hogy valaki kisebbik testvér.

— Nem baj. — Folytatta Áron, ami alatt nem azt értette, hogy rendben levőnek tartja Kisrigó távollétét, hanem azt, hogy a Kisrigó (vagy bárki más) aktuális állapotával, tartózkodásával, viszonyaival és meghatározottságaival kapcsolatos kérdések igen csekély mértékben érdeklik, azaz végeredményben szarik rá.

— A Malonyayt mindenestre itt hagyom. — Jelentette ki, bár nem lehetett egyértelműen eldönteni, kinek mondja — Nagyrigónak, Szandrának, esetleg magának, csak úgy a levegőbe. Letette a négy vaskos kötetet a pultra. (Kiürített lakása utolsó tartozékait, felszámolt itteni élete maradék ballasztját.) Nagyrigó szigorúan nézte, majd ingerülten felhorkant.

— A Malonyay ötkötetes.

Áron nagyot sóhajtott.

— Jaj, dehogy!

Nagyrigó kedvetlenül szuszogott, harakolt, talán azért, mert el kellett ismernie, mégis csak van köze öccse ügyeihez.

— Különbén is macskáról volt szó!

— Mi?

Áron nem értette, mit akar ezzel. Idegesen méregették egymást, végül Kálmán elunta a dolgot. Mint amikor hirtelen olvad el a hó.

— Nekem mindegy. Egyébként meg Ancsa vár a kávézóban. — Ezt már szinte kenetteljes modorban adta elő. Persze nem egy pap, hanem egy fűszeres kenetességével. Egy kicsit bele is remegett, mint minden olyan ember, aki nincs hozzászokva, hogy emberi érzelmekkel szembesüljön.

— Tudom. — Válaszolta Áron, mint aki egy túlméretezett autóba készül beszállni, a kulcs már a kezében, de az ajtó még zárva. És nem tudja, hová indul éppen. Olyan hangsúlyokkal, mint az angyalok kara, amikor próbál, és némám, tátogva énekel. A szeme csillogott, de nem terhelte a szavak súlya.

(Annak, hogy Kolumbusz mégis)

Annak, hogy Kolumbusz mégis felfedezte Amerikát, közvetlenül köze volt ahhoz, hogy Áron nemcsak aznap, hanem soha többet nem találkozott Ancsával, és persze ahhoz is, hogy eltűnt Budapestről, és egy kicsit ahhoz is, hogy egy dán lány bezárkózott egy repülőtéren vécébe.

Lisszabonban, a Portela 2-es termináljában ücsörgött, hogy majd fél nap várakozás után végre elinduljon Newark felé, az óceán túloldalára, az olcsóbb útvonalon két átszállással. Éppen Kittenberger Kálmán ujjának arzénos elszíneződéseire gondolt, amikor pedig nem arra gondolt, akkor a szép nőt nézte, aki fülbevalók között válogatott a duty free shop-ban. Kittenbergernek leharapta a középső ujját egy oroszlán, amit aztán hazaküldött a Természettudományi Múzeumba, és az arzénos elszíneződésekkel együtt még ma is látható. Ezután egy kicsit a szép nőt nézte inkább, majd megint eszébe jutottak az arzénos ujjak. Kittenberger azóta elporladt testéből ez az egyetlen aprócska darab maradt meg teljes épségében, persze formalinban ázva. A középső ujj. Órák óta várakozott, nagyon fáradt volt, ez valahogy jobb kedvre derítette. Ebből logikusan következett, hogy ivott egy sört. Ebből pedig az, hogy szóba elegyedett egy dán házaspárral, akik szintén sört ittak a bárban. Jó volt belegondolni, hogy ennek a következtetésláncolatnak még sokáig nem lesz vége, és ezer mérföldekben mérhető csak a kiterjedése. És az is lehet, hogy sosem fog lezárulni. Legyen ez a Kittenberger-hatás. Talán jobban fog működni, mint a Callum-hatás.

Vagy a fene tudja. Később odament hozzá megint a szőke, dán srác, ezúttal egyedül, a felesége sehol.

— Van egy baj. Éva... — de persze nem ezt mondta, hanem a felesége nevét, amire Áron nem emlékezett később — bezárkózott egy vécéfülkébe.

Nem érezte tragikusnak a helyzetet. Miért ne zárkózhatna be valaki a vécébe?

— És mikor szándékozik kijönni? — Kérdezte Áron, úgy érezte, logikusan.

Ádám, a dán gyerek (persze nem így hívták, de Áron nem tudta megjegyezni a nevét) a vállát vonogatta, hogy nem tudja.

— Akkor menj, és kérdezd meg!

Nem kellett sokáig várni, Ádám már jött is vissza.

— Nem. Nem akar kijönni. Azt mondta, soha.

Ez még jobban hangzott. A vállára tette a kezét, mélyen a szemébe nézett, lassan, szótagolva mondta, hogy nagyon meggyőző legyen, és mert örült annak, amit mond.

— Nem-kell-iz-gul-nod. Ugye-tu-dod-hogy-ez-le-he-tetlen?

Aztán, mint aki már győzött, és egyszerű bölcsességet közöl, nyugodtabban folytatta.

— Nem lehet leélni egy egész életet vécéfülkében. Képtelenség.

Úgy tűnt, Ádám az egészből nem ért semmit, megfordult, és elindult, de nem a mosdók felé, hanem a nagy ablakok irányába, oda, ahol korábban ültek. Utánaszólt.

— Most meg hová mész?

Ádám megint csak megrántotta a vállát, és nem válaszolt. Vagy válaszolt, csak Áron nem értette, mit. Talán valami konkrét dolgot. Hogy a csomagjaikért, vagy a biztonságiakhoz, vagy telefonálni. De ezzel nagyon leszűkítette volna az arra vonatkozó lehetőségeket, hogy Áron a maga tökéletességében élje át ezt a sehova sem tartozást. Az átmenetiségnek a mulékony gyönyöreit, tranzittapasztalatát. Ezt csak a megfelelő figyelemmel, azaz a fontos dolgokra vonatkozó figyelemmel lehet elérni, és ebben az értelmezési tartományban valaki, aki tudja, hogy hova megy, egyszerűen nem fontos dolog. Sokkal inkább az a duty free shop furcsa fénye, vagy az a magabiztosság, amivel képtelen arra figyelni, amit mond neki valaki. Felállt, bár még nem kezdődött el a becsekkolás, és már állva itta meg az utolsó korty sört. Aminek a kesernyős íze mintha köddé változott volna benne, és nagyon nem illett a helyzethez, azaz tökéletes volt, és nagyon jólesett neki.

Nem a dán gyerek után ment, még csak nem is a becsekkoláshoz, hanem bízva a Kittenberger-hatás határozatlan-sági mutatójában, elindult a duty free shop felé.